

Các giới hạn vận động ở bệnh nhân béo phì

Th.S BS Vũ Trần Thiên Quân

Obesity: Disease, risk factor or lifestyle choice?

“ A disease in which excess body fat has accumulated to such an extent that health may be adversely affected”

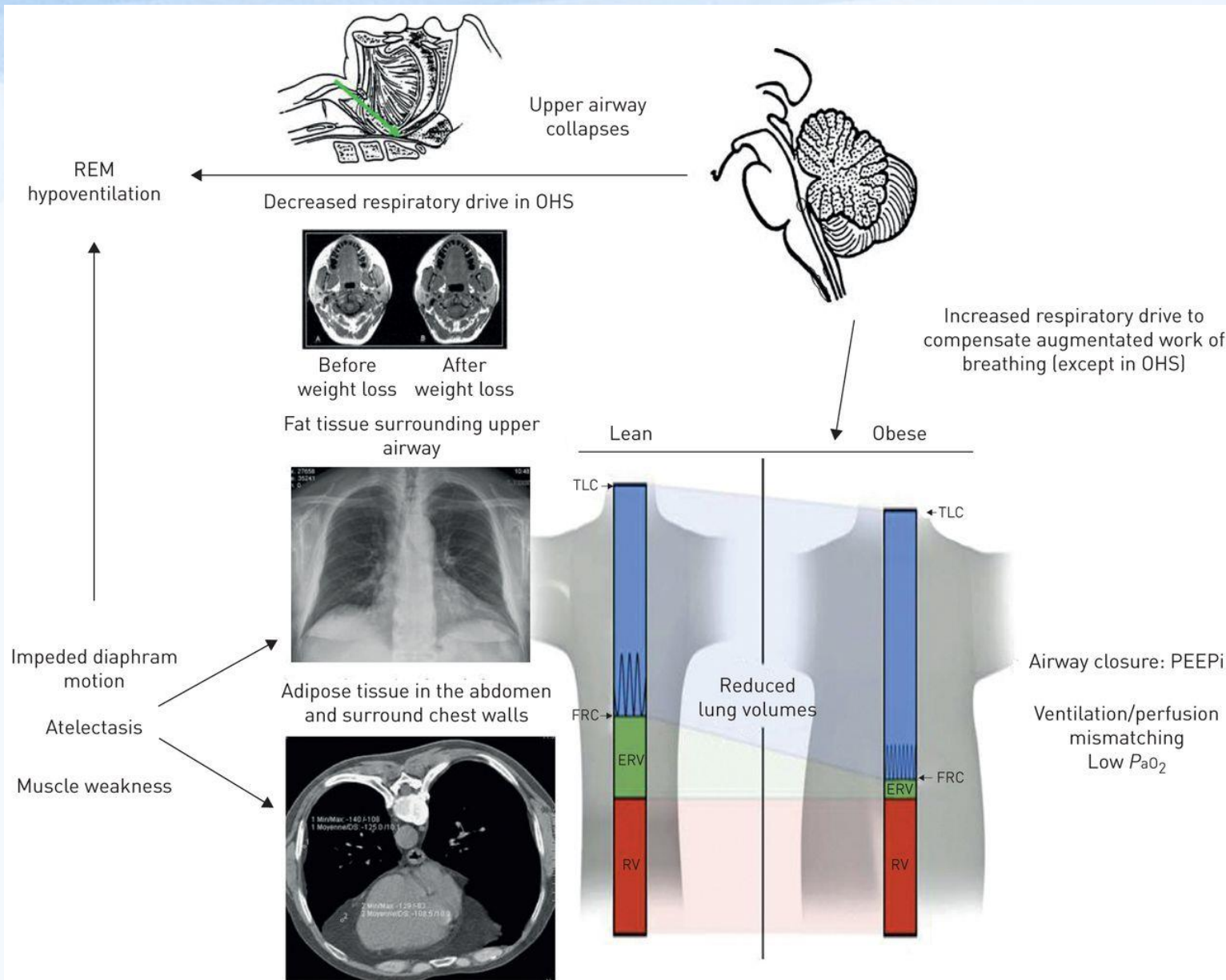
-(WHO)

Body Mass Index

WHO classification of obesity

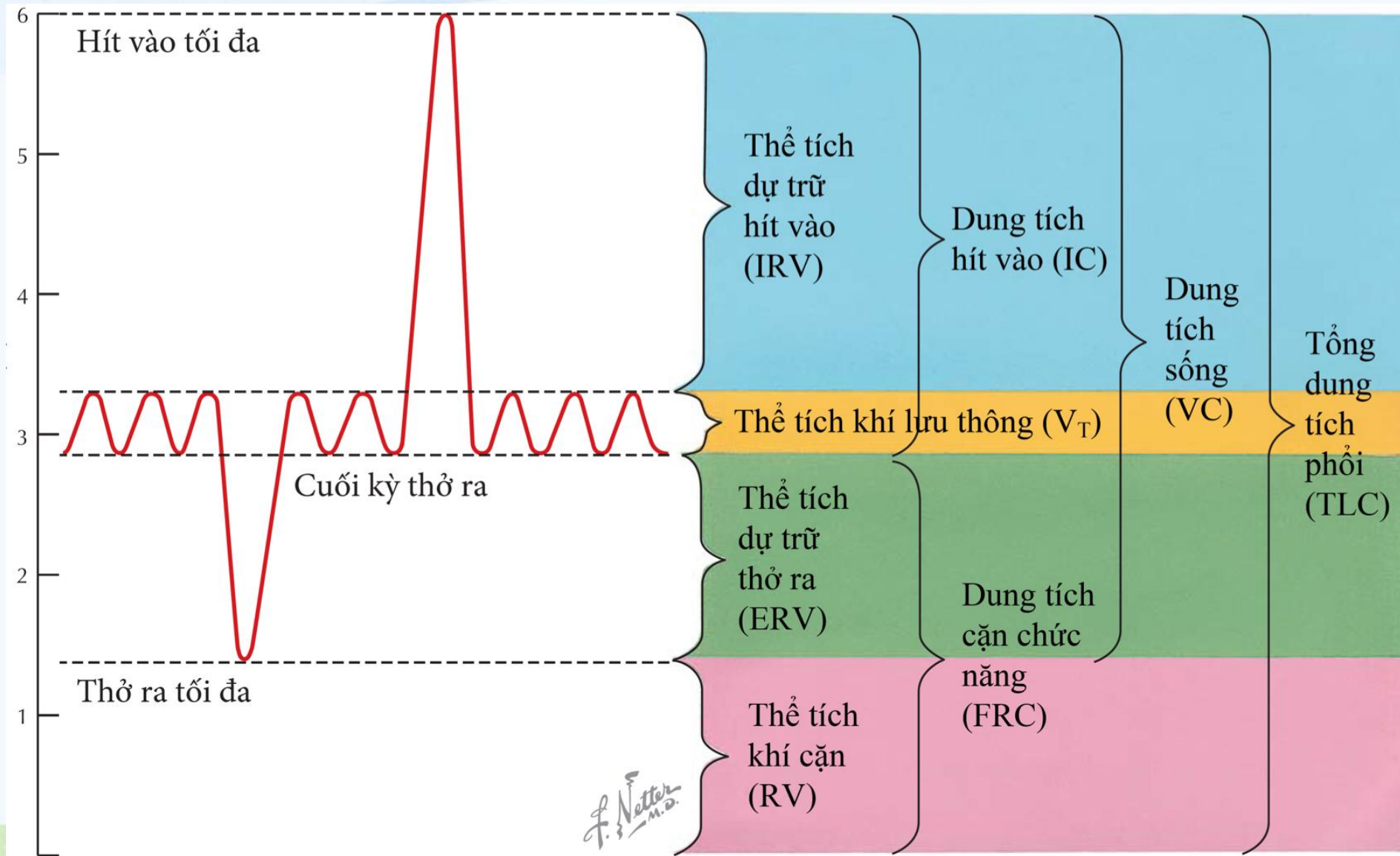

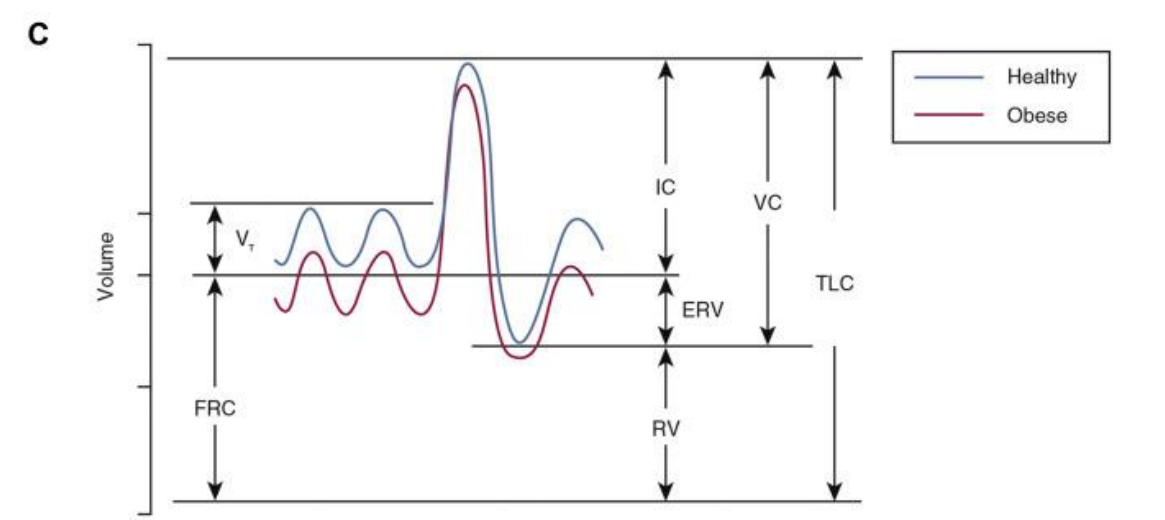
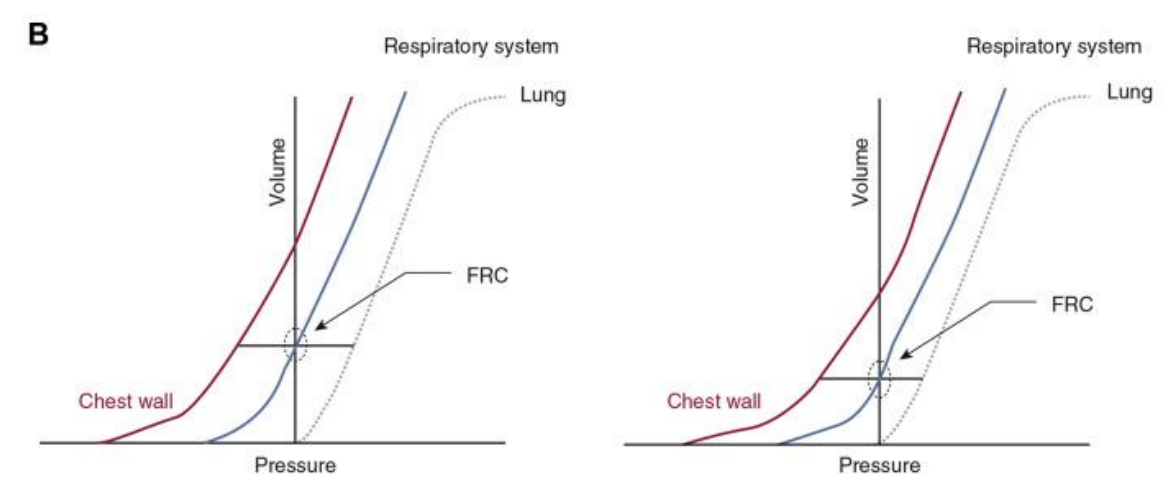
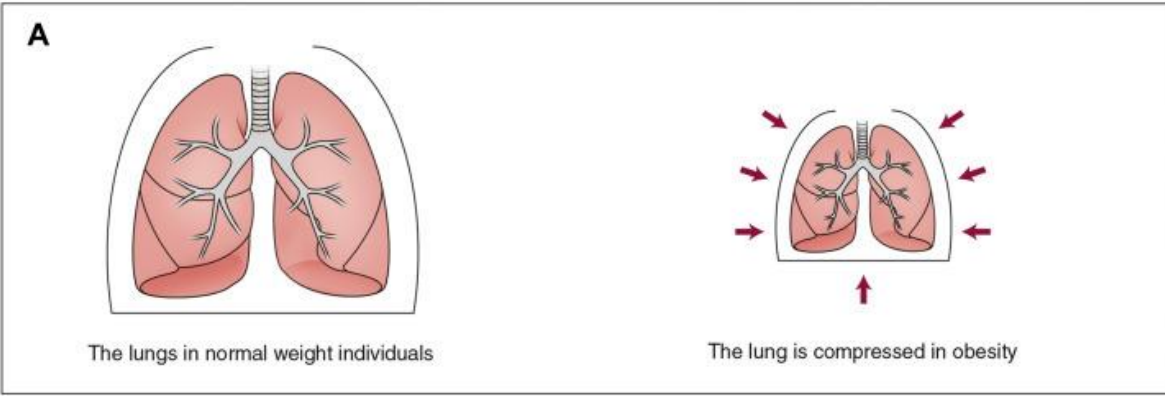

Breathing pattern, compliance and lung volumes

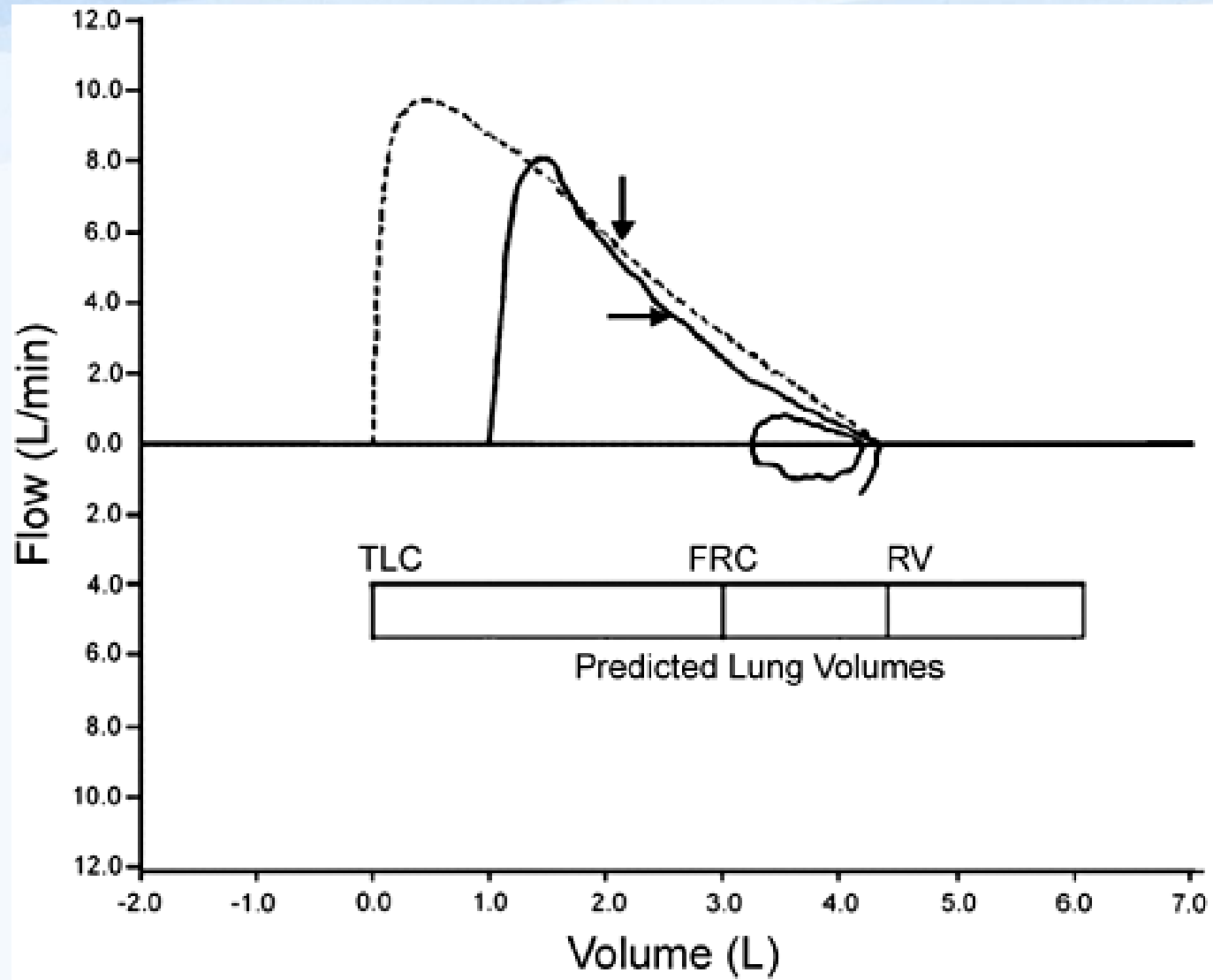
	At rest	During exercise	Supporting evidence in the literature	Conclusive results
Tidal volume	↓	↓	Strong	Yes
Breathing frequency	↑↑	↑	Strong	Yes
Minute ventilation	↑	↓	Strong	Yes
Respiratory system compliance [total]	↓↓	N/A	Strong	Yes
Operating lung volumes	↓↓↓	↓↓ to ↓	Strong	Yes
Expiratory flow limitation	↔	↑↑	Intermediate to strong	Yes
Airway resistance	↑	↑	Intermediate to strong	Yes
TLC, VC, FEV ₁ , RV	↔ to ↓	N/A	Strong	Yes

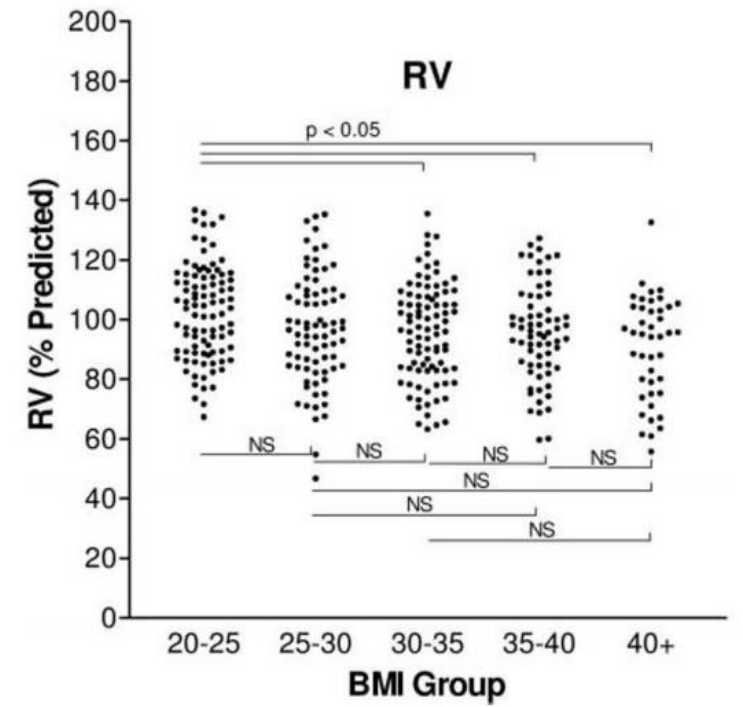
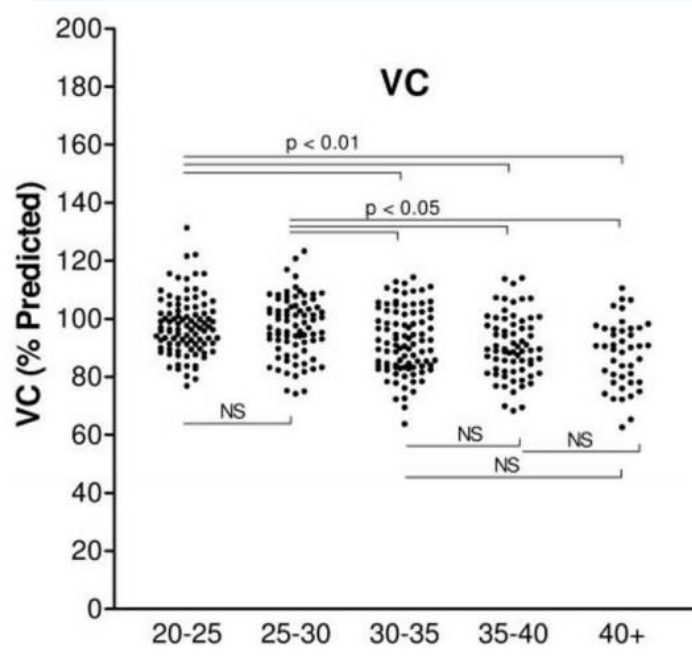
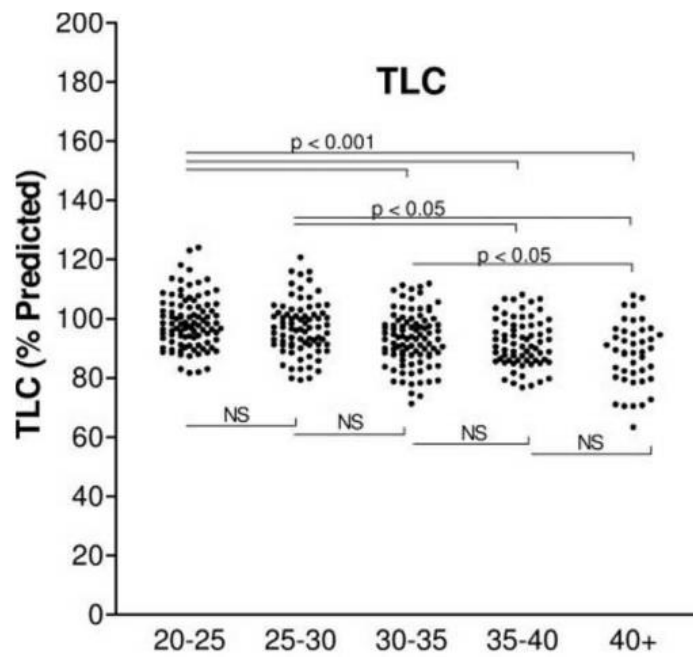
Các thể tích phổi

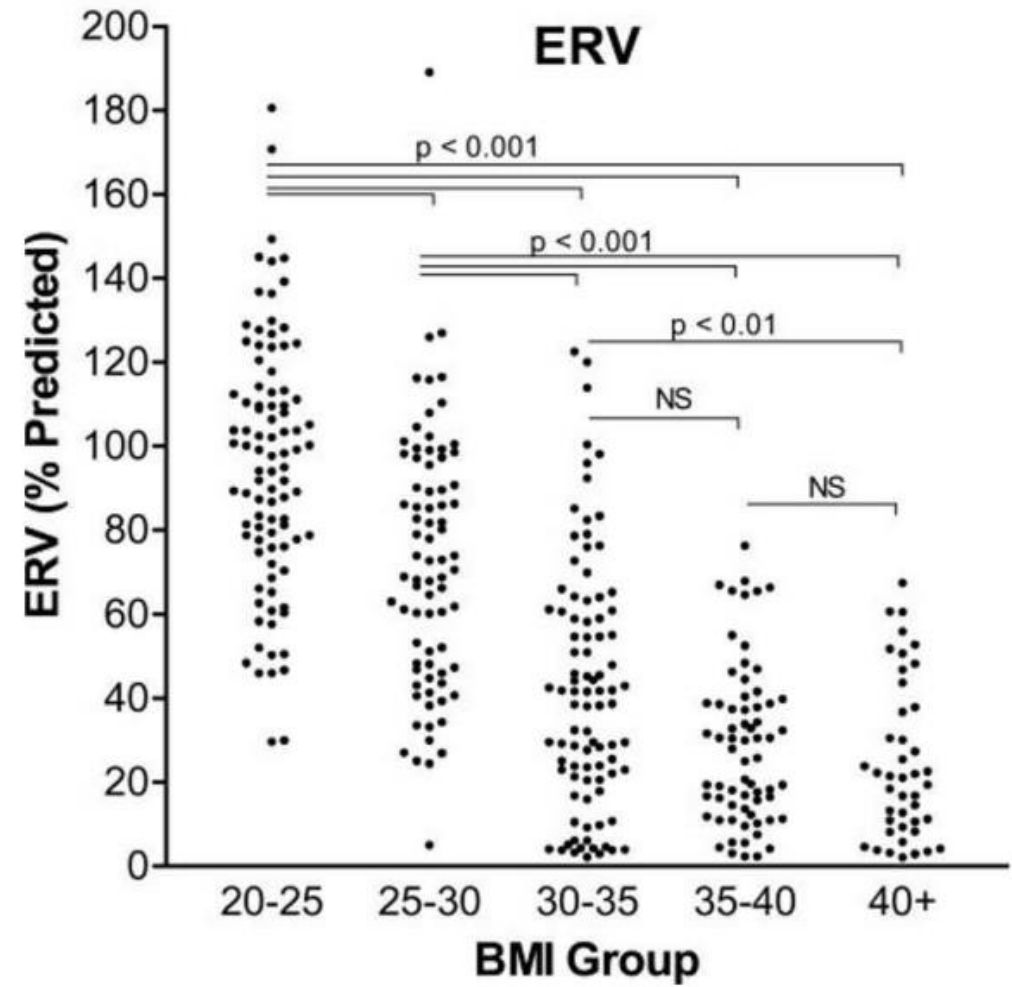
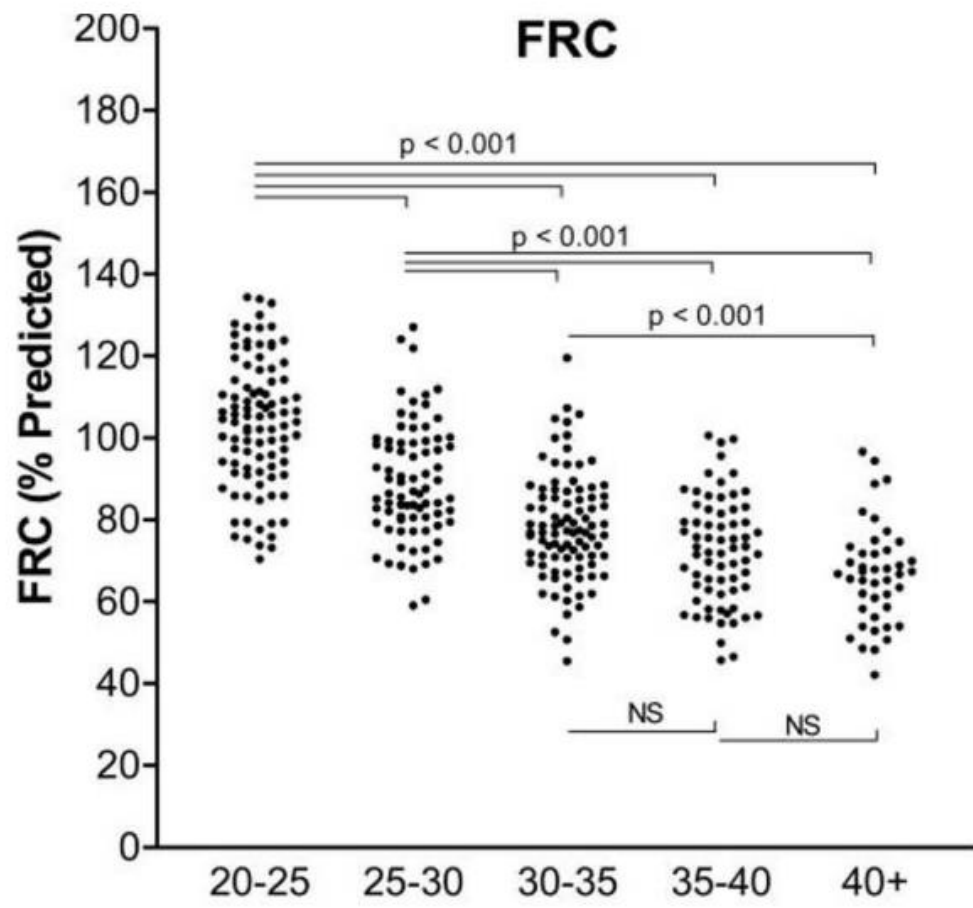

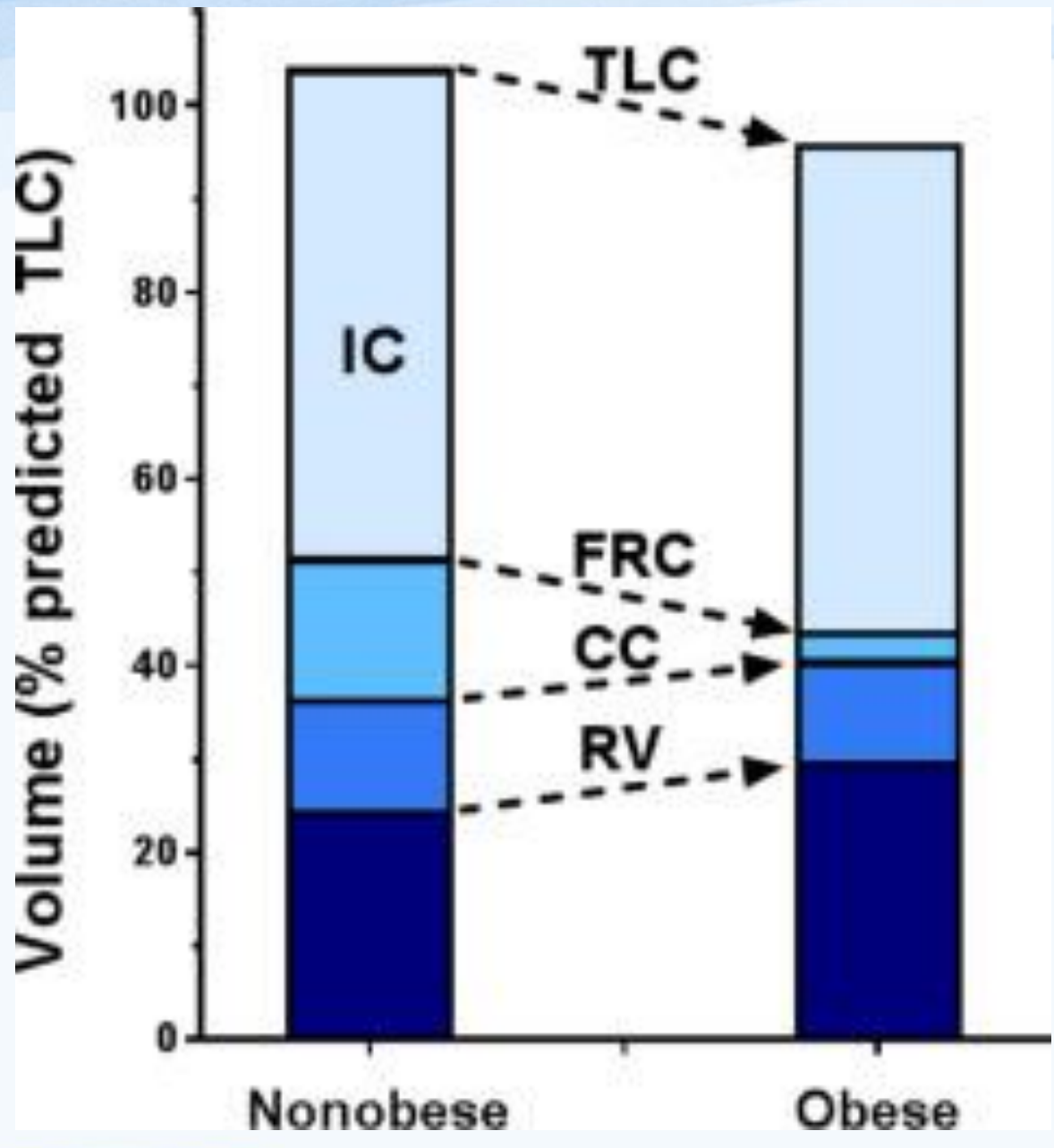

Chest . 2018 Mar;153(3):702-709.

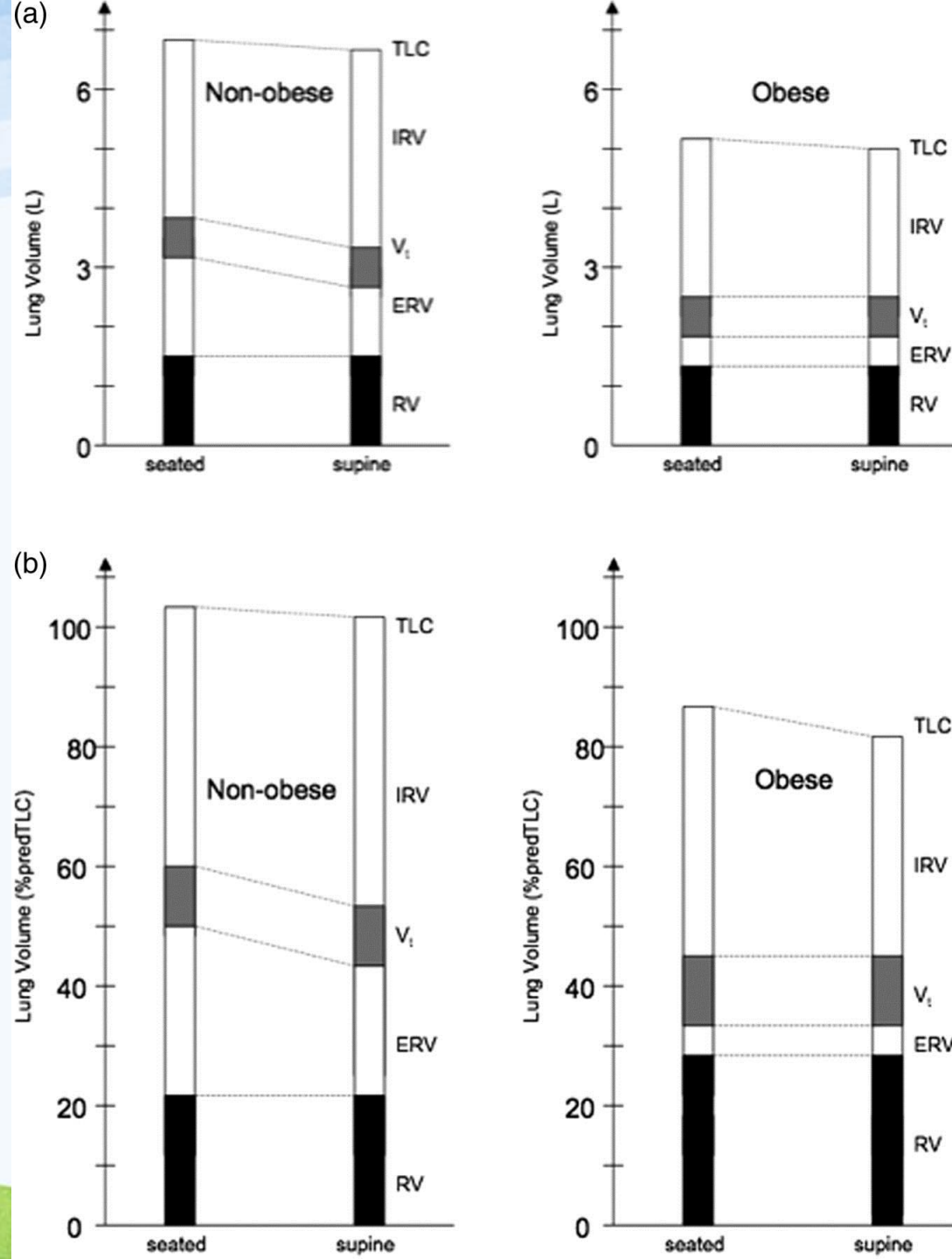

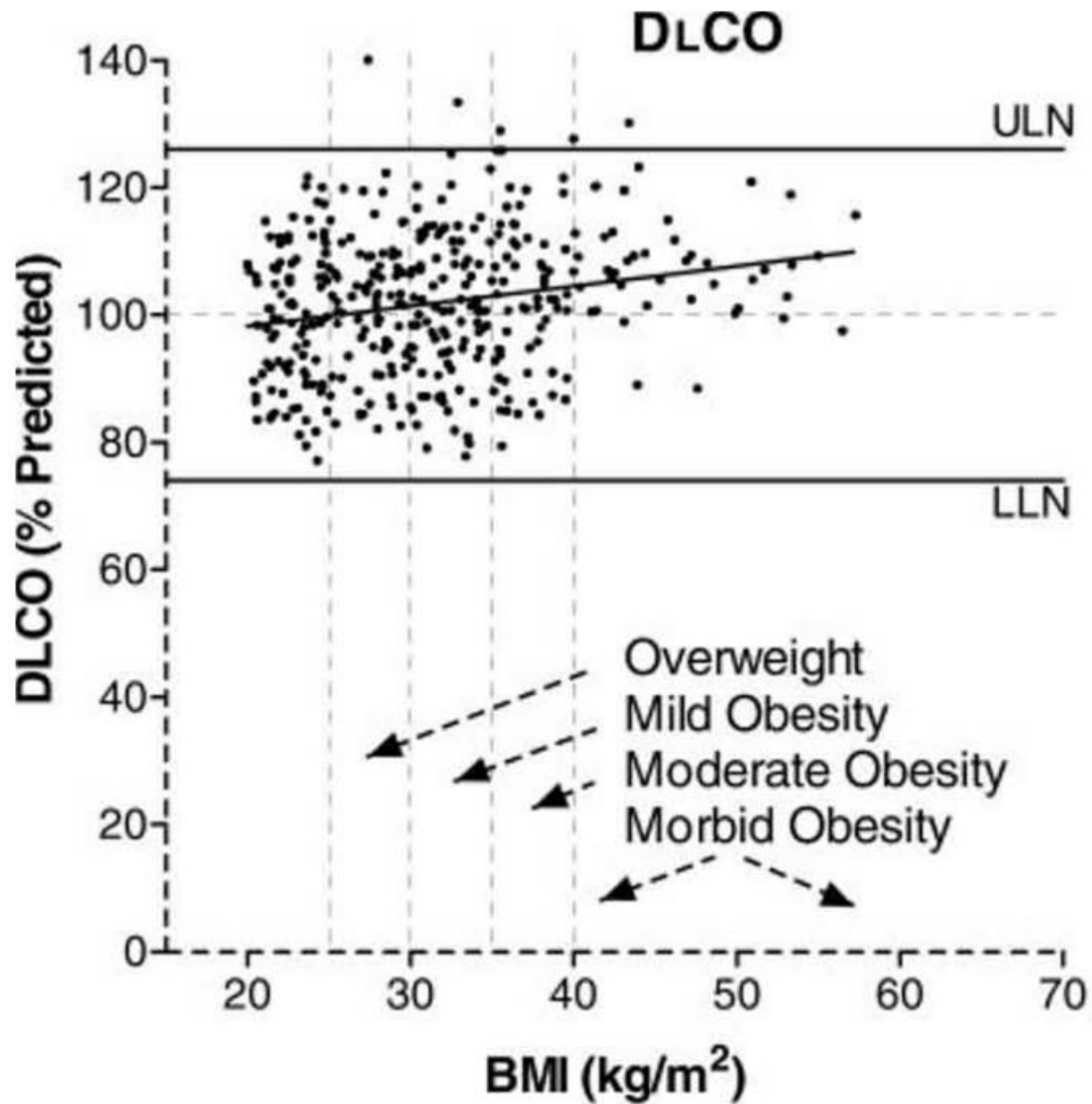
Simplified schematic illustration of lung volumes seated and supine in normal and obese subjects

Steier J, et al. Thorax 2014;69:752–759.

Oxygenation, ventilation and gas exchange

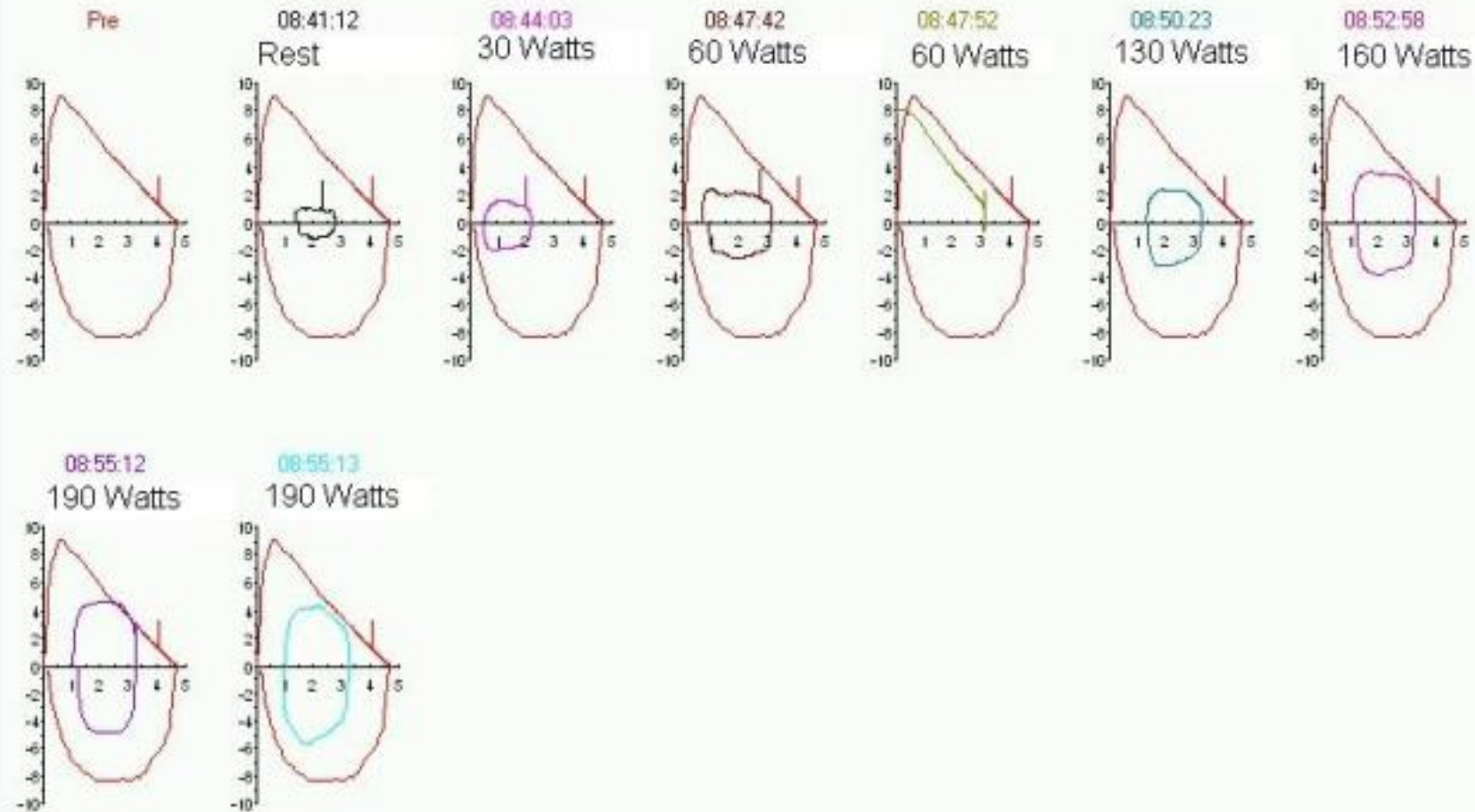
	At rest	During exercise	Supporting evidence	Conclusive results
PaO₂	↔ to ↓	↔ to ↓	Intermediate	Yes
Alveolar-arterial oxygen difference	↑↑↑	↑↑ to ↑	Strong	Yes
Diffusion capacity	↔ to ↓	↔ to ↓	Intermediate	Yes
Metabolic cost of exercise	N/A	↑↑	Intermediate	Yes
PaCO₂	↔ to ↑	↔ to ↑	Intermediate	No
Oxygen uptake	↑	↑	Strong	Yes
Peak oxygen uptake [absolute values]	N/A	↔	Strong	Yes
Maximal workload	N/A	↓	Intermediate	Yes

Respiratory and limb muscle function

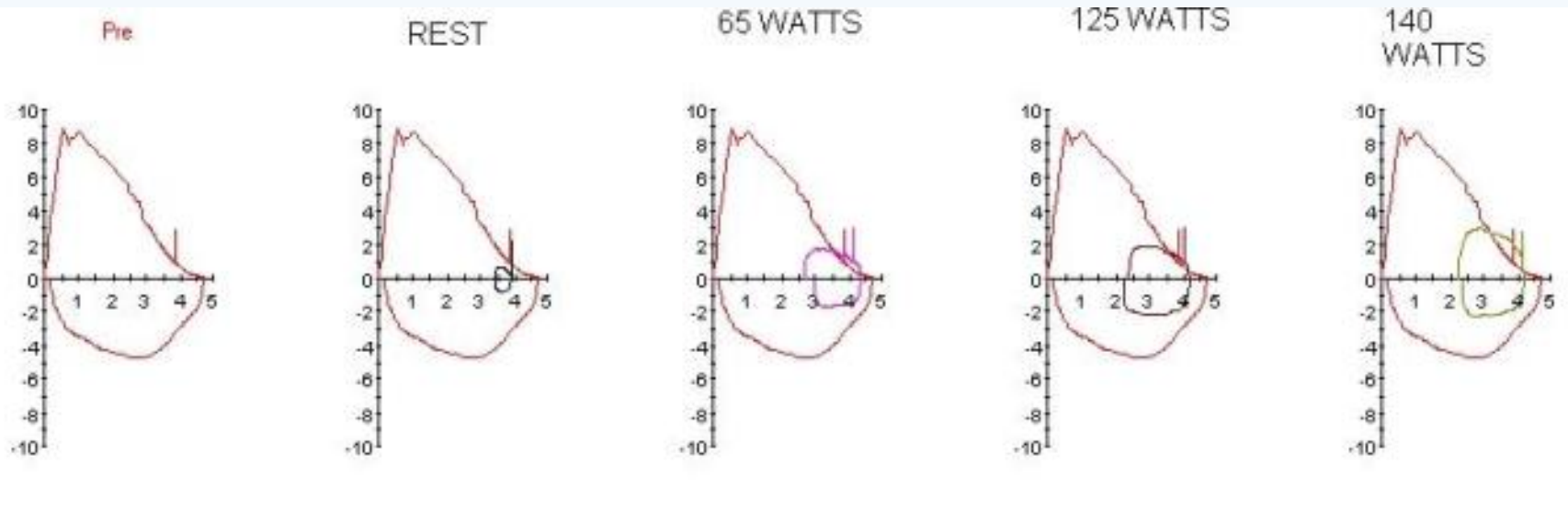
	At rest	During exercise	Supporting evidence	Conclusive results
Respiratory drive	↑↑	↑↑	Intermediate	Yes
Respiratory muscle strength	↓	N/A	Intermediate to weak	No
Respiratory capacity	↓	N/A	Weak	No
Respiratory muscle load	↑	↑↑	Weak to intermediate	Yes
Oxygen cost of breathing	↑	↑	Intermediate	Yes
Work of breathing	↑	↑↑	Intermediate to weak	Yes
Limb muscle strength	↔ to ↑	N/A	Weak	No
Oxidative muscle performance	↓	↓↓	Weak	No

Chiến lược thở khi gắng sức Bình thường

Chiến lược thở khi gắng sức

Béo phì

CARDIOPULMONARY EXERCISE TEST

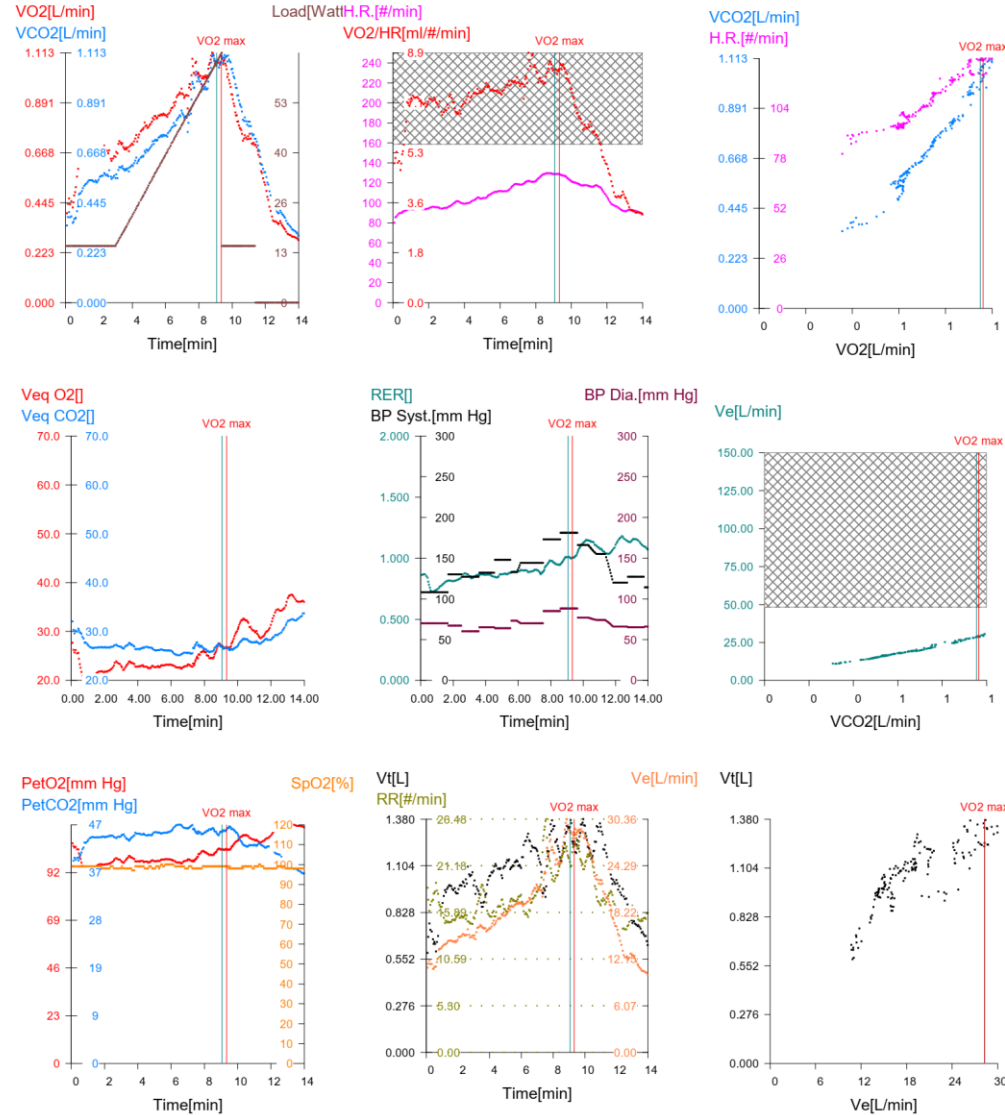
L Name- F Name : 005	Sex :F	Date of birth : 11/11/1967
Identity number :	Height (cm) : 150	Weight (kg) : 68
Pred value. : WASSERMAN.db	Exam time : 10:21:30	Exam date : 23/06/2020
Physician :	Physiologist :	NGUYEN THAI VAN ANH

		Rest Measure	Vth1 Measure	Vth1 % Max Pred	Vth2 Measure	Vth2 % Max Pred	Vo2 max Measure	Vo2 max % Max Pred	Rec 1' Measure	Vo2 max Predicted
Metabolic										
Load	Watt	0	64	94%	---	---	66	97%	15	68
VO2	L/min	0.354	1.057	69%	---	---	1.071	70%	0.807	1.533
VO2 sp	ml/kg	5	16	69%	---	---	16	70%	12	23
Met		1.5	4.4	---	---	---	4.5	---	3.4	---
VCO2	L/min	0.298	1.064	---	---	---	1.074	---	0.923	---
RER		0.843	1.007	---	---	---	1.003	---	1.144	---
DE	kcal/min	1.7	5.3	---	---	---	5.4	---	4.2	---
Ventilatory										
Dyspnea		1	4	---	---	---	4	---	4	---
Ve	L/min	10.03	28.60	57%	---	---	28.61	57%	26.21	50.61
VR	%	80	43	---	---	---	43	---	48	---
Vt	L	0.488	1.332	---	---	---	1.225	---	1.164	---
TV/FVC	%	26.9	73.5	---	---	---	67.6	---	64.2	---
TV/IC	%	32.4	72.6	---	---	---	77.8	---	77.8	---
RR	#/min	20.55	21.61	---	---	---	23.69	---	22.59	---
VeQ O2		28.3	27.1	---	---	---	26.7	---	32.5	---
VeQ CO2		33.6	26.9	---	---	---	26.6	---	28.4	---
Vd/Vt		0.02	0.13	---	---	---	0.12	---	0.12	---
Vd/vt real	mm Hg	0.00	0.00	---	---	---	0.00	---	0.00	---
Cardiovascular										
H.R.	#/min	72	129	73%	---	---	128	73%	119	176
VO2/HR	ml/#/min	4.9	8.2	84%	---	---	8.3	86%	6.8	9.7
BP Syst.	mm Hg	108	181	---	---	---	181	---	166	---
BP Dia.	mm Hg	70	88	---	---	---	88	---	77	---
RPP	Bpm/mmHg	776.00	23349.00	---	---	---	23168.00	---	19754.00	---
Blood gas										
PaO2	mm Hg	0.0	0.0	---	---	---	0.0	---	0.0	---
PaCO2	mm Hg	41.4	43.9	---	---	---	44.5	---	42.1	---
PH		0.00	0.00	---	---	---	0.00	---	0.00	---
SpO2	%	99	99	---	---	---	99	---	98	---
P(A-a)O2	mm Hg	0.0	0.0	---	---	---	0.0	---	0.0	---
PetO2	mm Hg	102	103	---	---	---	103	---	109	---
PetCO2	mm Hg	41	45	---	---	---	46	---	43	---

Sex : F Date of birth : 11/11/1967
Exam time : 10:21:30 Exam date : 23/06/2020

WASSERMAN 9 PLOTS

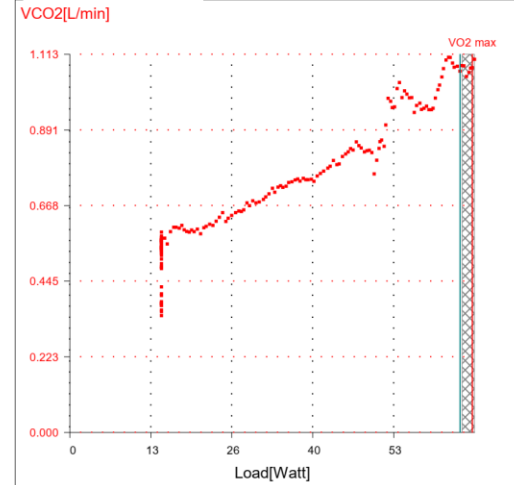

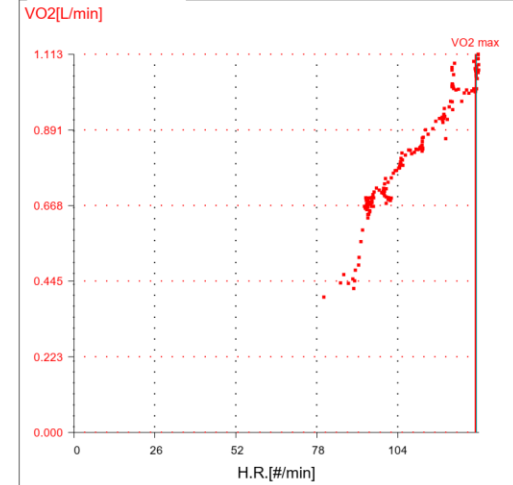
Sex :F Date of birth : 11/11/1967
Exam time : 10:21:30 Exam date : 23/06/2020

PLOTS

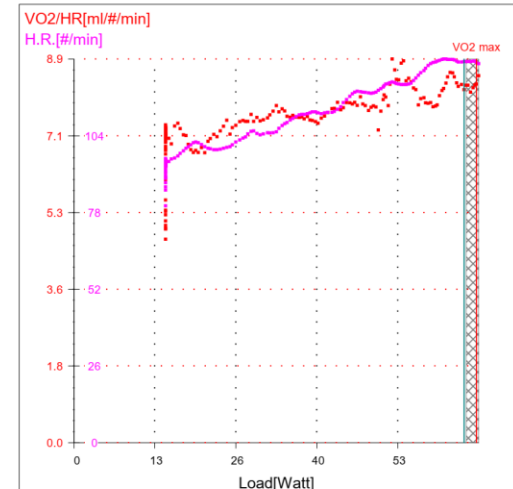
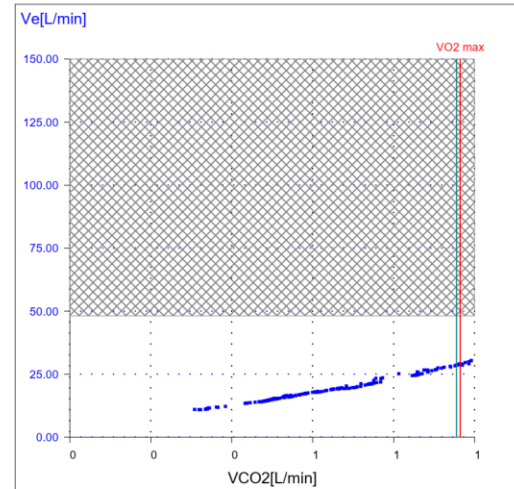
VO2/Load slope

VO2/HR slope

VO2 / Load	[0% -> 100%]	10.894	ml/min / Watts
-------------------	--------------	---------------	----------------

Sex :F Date of birth : 11/11/1967
 Exam time : 10:21:30 Exam date : 23/06/2020

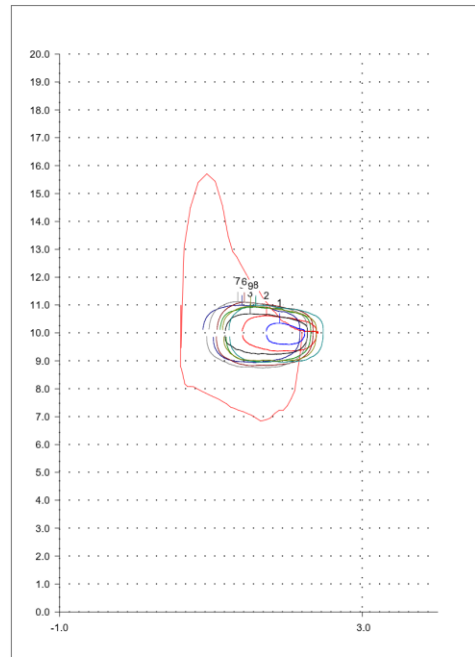
VENTILATORY EFFORT STUDY

Forced Vital Capacity

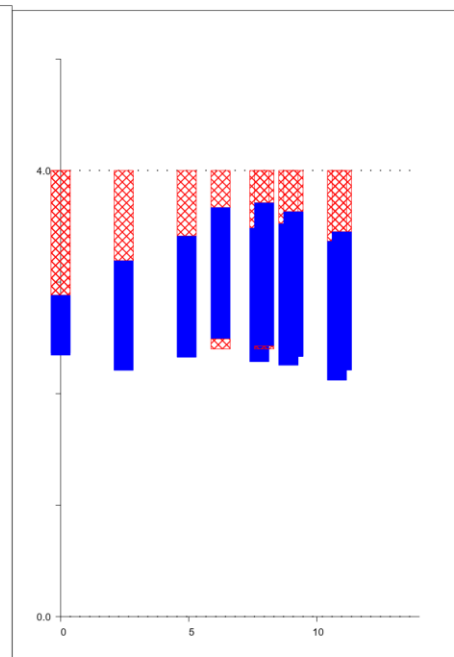
	Meas.	LLN	Z-Score	%Pred.val.
FVC(L)	1.81	----	-0.64	74
FEV1(L)	1.45	----	-0.56	72
FEV1/FVC(%)	80	----	0.88	
MEF(L/S)	1.39	----	-1.62	46
PEF(L/S)	5.71	----	0.15	103

		1 00:00	2 02:33	3 04:58	4 07:50	5 08:02	6 08:57	7 09:12	8 10:48
Load	Watt	15	15	30	54	55	63	64	15
Dyspnea		1	1	2	3	3	4	4	4
Ve	L/min	11.01	15.28	17.80	27.45	26.32	29.58	28.52	23.07
Vt	L	0.51	0.98	1.09	1.20	1.28	1.27	1.30	1.25
RR	#/min	18.69	15.15	16.28	21.72	20.03	22.37	21.20	17.64
IC	L	1.64	1.79	1.68	1.72	1.57	1.75	1.67	1.88
IRV	L	1.13	0.81	0.59	0.52	0.29	0.48	0.37	0.63

Flow/Volume Curve

Histogram

Psychological aspects and dyspnoea

	At rest	During exercise	Supporting evidence in the literature	Conclusive results
Depression	↑	N/A	Intermediate	Yes
Quality of life	↓	N/A	Intermediate to weak	No
Dyspnoea	↔ to ↑	↑ to ↑↑	Strong	Yes

Role of physical activity and exercise

- The management of overweight and obesity should include a combination of diet, exercise, and behavioral modification.
- Physical inactivity is related to weight gain and increased risk of cardiovascular disease. Increasing the level of physical activity would be beneficial to all ages and all groups.
- In older adults with obesity, the combination of aerobic plus resistance exercise improves functional status more than either type of exercise alone.

Role of physical activity and exercise

- Physical exercise and activity are important for preventing weight regain after successful weight loss.
- For many individuals, >60 minutes per day of activity may be required to prevent weight regain following a significant weight loss.
- A multicomponent program that includes aerobic and resistance training is preferred. However, any exercise program should be designed to fit into the health and physical conditions of the individual.

Hội chứng giảm thông khí béo phì (OHS)

- Báo cáo được công bố đầu tiên về liên quan giữa béo phì và buồn ngủ quá mức vào năm 1889.
- Joe the "Fat Boy" (Joe "béo", nhân vật trong "The Posthumous Papers of the Pickwick Club" của Dickens)
- Thuật ngữ "hội chứng Pickwick". Hiện tại được biết đến là biểu hiện lâm sàng của OHS.

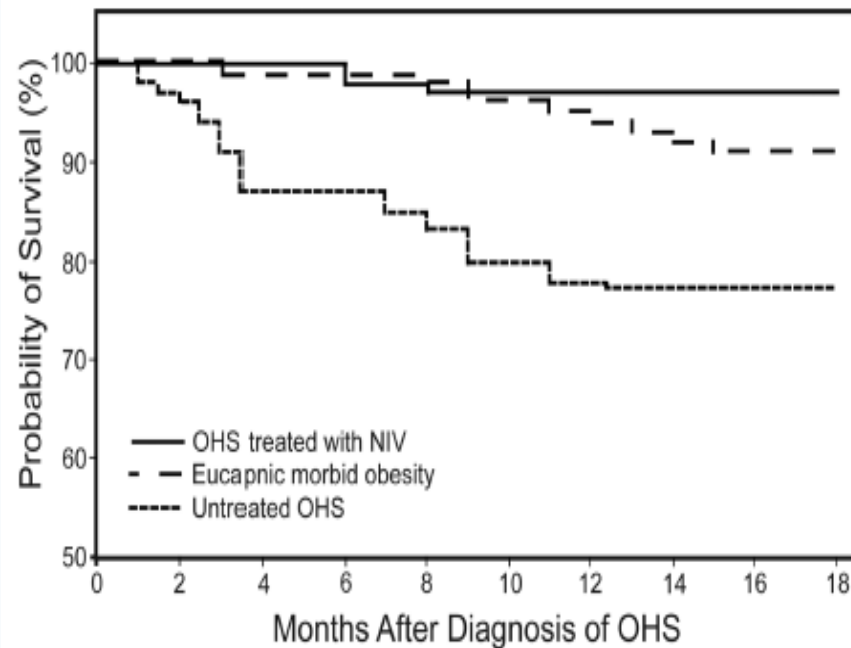
Tần suất OHS

- WHO 2016: hơn 1,9 tỷ người lớn trên 18 tuổi, bị thừa cân, hơn 650 triệu người bị béo phì ($BMI > 30\text{kg} / \text{m}^2$), chiếm 13% dân số toàn cầu.
- Tần suất này là 4,8% ở các nước đang phát triển, 17% trong nền kinh tế đang chuyển đổi và 20,4% ở các nước phát triển.
- Ở Mỹ, một phần ba dân số bị béo phì. Tỷ lệ $BMI > 40$ và $BMI > 50\text{kg} / \text{m}^2$ đã tăng gấp 5 lần và gấp 10 lần.
- Tỷ lệ OHS: 10-20% ở bệnh nhân béo phì mắc OSA.

Hậu quả lâm sàng của OHS

- So với OSA đơn thuần, bệnh nhân OHS có:
  - Chất lượng cuộc sống thấp hơn
  - Chi phí chăm sóc y tế lớn hơn
  - Nguy cơ tăng áp động mạch phổi cao hơn
  - Nguy cơ tử vong cao hơn do:
    - Béo phì nặng
    - OSA nặng
    - Suy hô hấp mạn

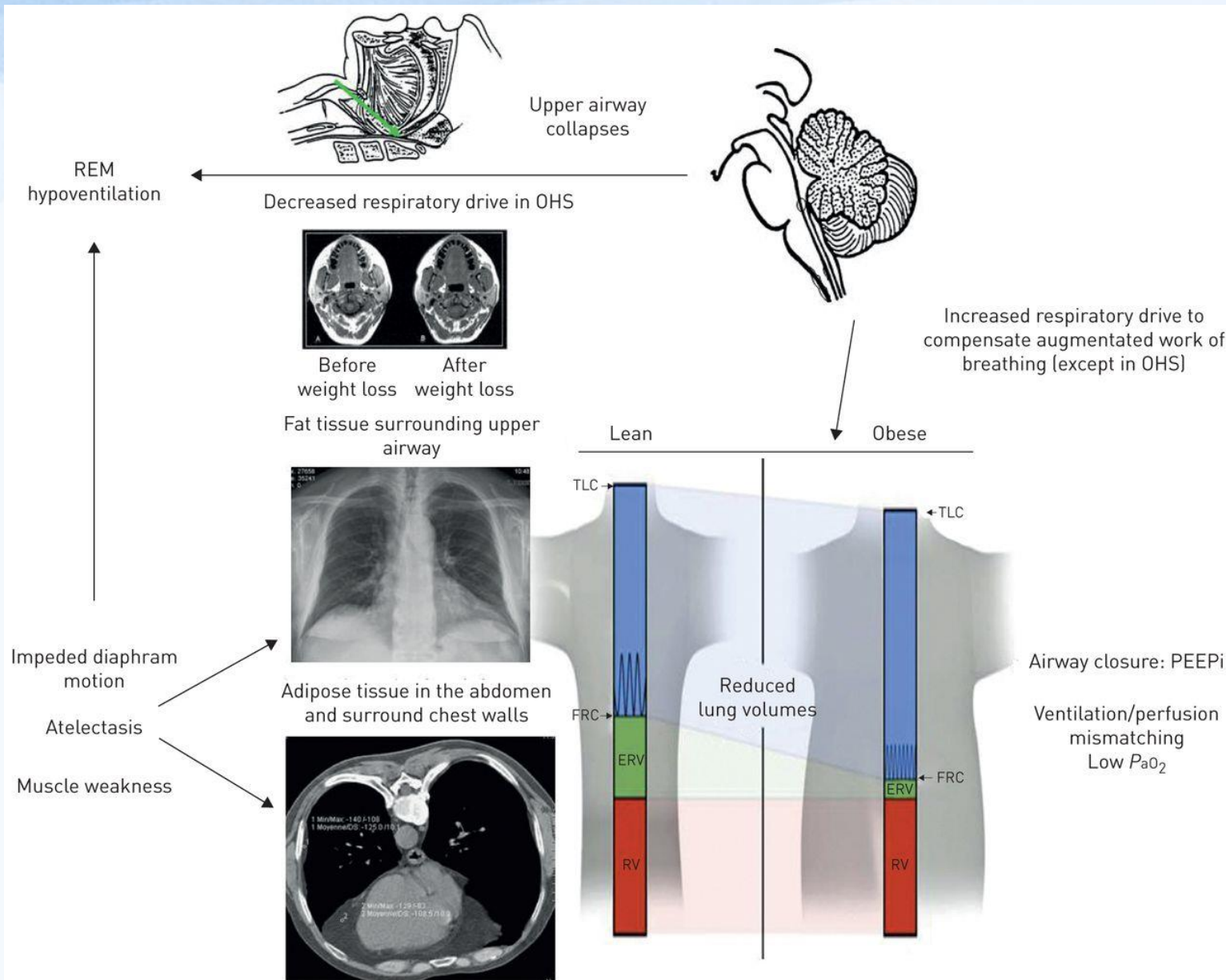
Sống còn dài hạn so với OSA

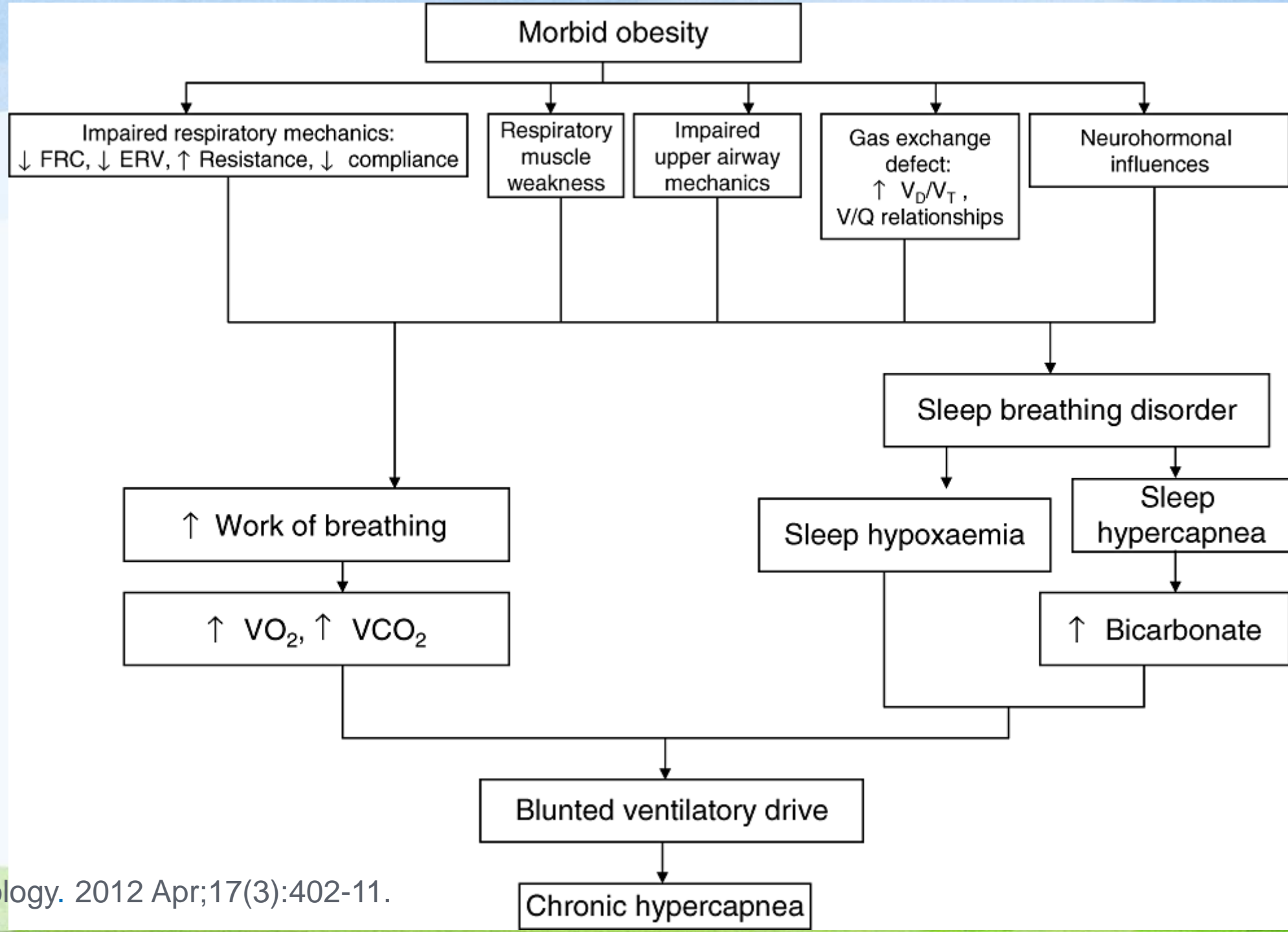

- Nghiên cứu hồi cứu 110 bệnh nhân OHS so với 220 bệnh nhân OSA bắt cặp
  - Độ tuổi, giới tính, AHI, điểm Epworth tương tự
  - PAP tuân thủ ~ 6 h / đêm trong cả hai nhóm
  - NIV trung bình 18/8 cm H₂O trong OHS, CPAP trung bình 9 cm H₂O trong OSA
  - Thời gian theo dõi trung bình 7 ± 4 năm
- Tỷ lệ tử vong 5 năm:
  - OHS: 15,5%
  - OSA: 4,5%
  - Nguy cơ tử vong: OR 2 (95%: 1.11-3.6)
  - Nguy cơ biến cố tim mạch: OR 1.86
  - Dự báo tử vong mạnh nhất là tuân thủ NIV

Hậu quả lâm sàng của OHS

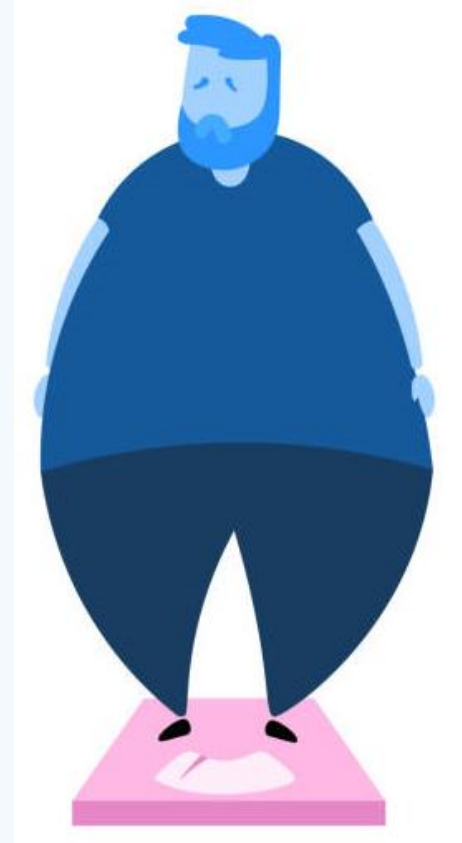
- So với OSA đơn thuần, bệnh nhân OHS có:
  - Chất lượng cuộc sống thấp hơn
  - Chi phí chăm sóc y tế lớn hơn
  - BMI lớn hơn ($\geq 40 \text{ kg}\cdot\text{m}^{-2}$)
  - AHI cao hơn
  - Nguy cơ tăng áp động mạch phổi cao hơn
  - Nguy cơ tử vong cao hơn do:
    - Béo phì nặng
    - OSA nặng
    - Suy hô hấp mạn

Triệu chứng OHS

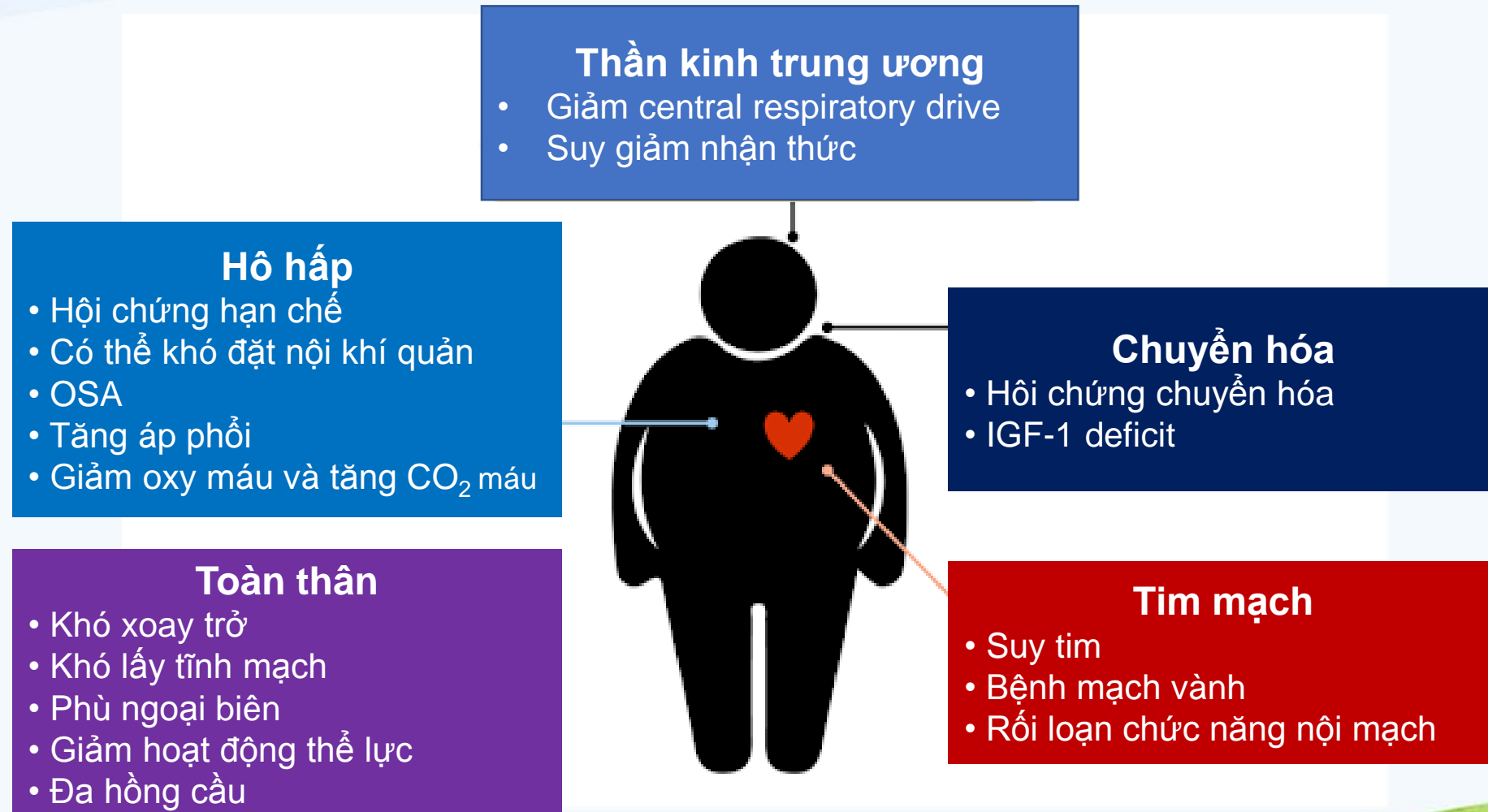
- Thường không đặc hiệu:
  - BMI >30 kg/m²
  - Thường kèm triệu chứng OSA
    - ✓ Buồn ngủ ngày
    - ✓ Ngáy to
    - ✓ Giảm tập trung
    - ✓ Mệt mỏi
    - ✓ Ngưng thở có người chứng kiến
    - ✓ .....

Khi nào nghi ngờ OHS trên lâm sàng?

- ✓ BMI > 30 kg / m²
- ✓ Bệnh nhân OSA nặng (đặc biệt nhóm có AHI > 60 lần/giờ).
- ✓ SpO₂ ≤ 94% khi thức với khí trời hoặc SpO₂ đáy trong đêm < 80%
- ✓ Khó thở không rõ nguyên nhân khi gắng sức
- ✓ Triệu chứng của tăng áp động mạch phổi và / hoặc suy tim phải
- ✓ Triệu chứng đa hồng cầu

Đánh giá biến chứng

Cận lâm sàng

- Bicarbonate (HCO_3^-)
- Khí máu động mạch: PaCO_2
- Loại trừ các nguyên nhân khác gây giảm thông khí: TSH, fT3, fT4, thăm dò chức năng hô hấp (hô hấp ký, TLC...), hình ảnh học...

TDCN HH ð BN OHS

Box 120-3 PHYSIOLOGIC DIFFERENCES BETWEEN EUCAPNIC MORBIDLY OBESE PATIENTS AND THOSE WITH OBESITY-HYPOVENTILATION SYNDROME

	Eucapnic Morbid Obesity	Obesity-Hypoventilation Syndrome
Waist:hip ratio	↑	↑↑
FEV ₁ /FVC	Normal	Normal/↓
Total lung capacity	Normal	Slight ↓
Functional residual capacity	↓	↓
Vital capacity	Normal or ↓	↓↓
Expiratory reserve volume	↓	↓↓
Work of breathing	↑	↑↑
Hypercapnic/hypoxic ventilatory drive	Normal	↓
Inspiratory muscle strength	Normal	↓

FEV₁, Forced expiratory volume in first second; FVC, forced vital capacity.

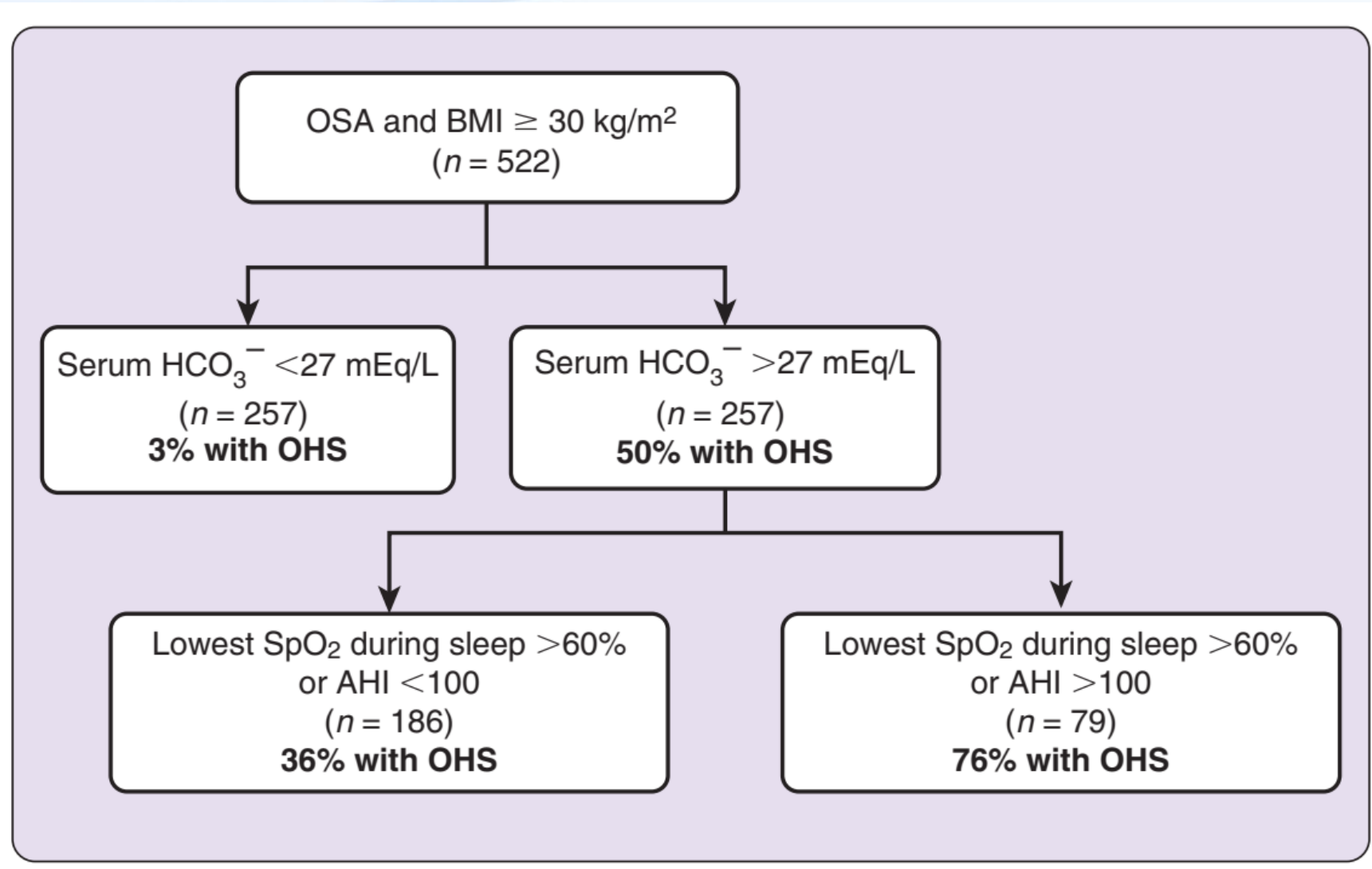
Cận lâm sàng

- **Chẩn đoán đồng mắc OSA**
- Đa ký giấc ngủ (PSG) qua đêm tại cơ sở y tế: các yếu tố ủng hộ
  - BMI > 40 kg / m²
  - Khả năng cao có giảm thông khí liên quan giấc ngủ
  - Suy tim
  - Giảm nhiều oxy máu ban ngày hoặc đêm

Cận lâm sàng

- **Chẩn đoán đồng mắc OSA**
- Chẩn đoán ngưng thở tại nhà (Home sleep apnea testing (HSAT)): chỉ nên làm trong trường hợp rất nghi ngờ OSA, không chẩn đoán được giảm thông khí liên quan giấc ngủ
- PSG hoặc HSAT không cần thiết để chẩn đoán OHS nhưng giúp phân biệt 90% bệnh nhân mắc OHS và OSA đồng thời với 10% bệnh nhân chỉ có OHS

OHS & BN OSA

Khi nào nghi ngờ OHS trên cận lâm sàng?

- Tăng nồng độ bicarbonate >27 mEq/L
- Hạ oxy máu với khí trời khi đo bằng oxy xung kể.
- Hạ oxy máu nặng và dai dẳng trên PSG.
- Hô hấp ký / phế thân ký có hội chứng hạn chế liên quan tình trạng cơ thể.

Chẩn đoán OHS

- Chẩn đoán OHS là chuẩn đoán loại trừ
  - Béo phì với BMI > 30kg/m².
  - Giảm thông khí ban ngày, PaCO₂ khi thức > 45 mmHg.
  - Loại trừ các nguyên nhân khác gây giảm thông khí
    - Bệnh lý hô hấp (COPD, bệnh phổi kẽ nặng), bệnh lý thành ngực, bệnh thần kinh cơ, suy giáp, nguyên nhân gây ngưng thở trung ương hoặc dùng thuốc.

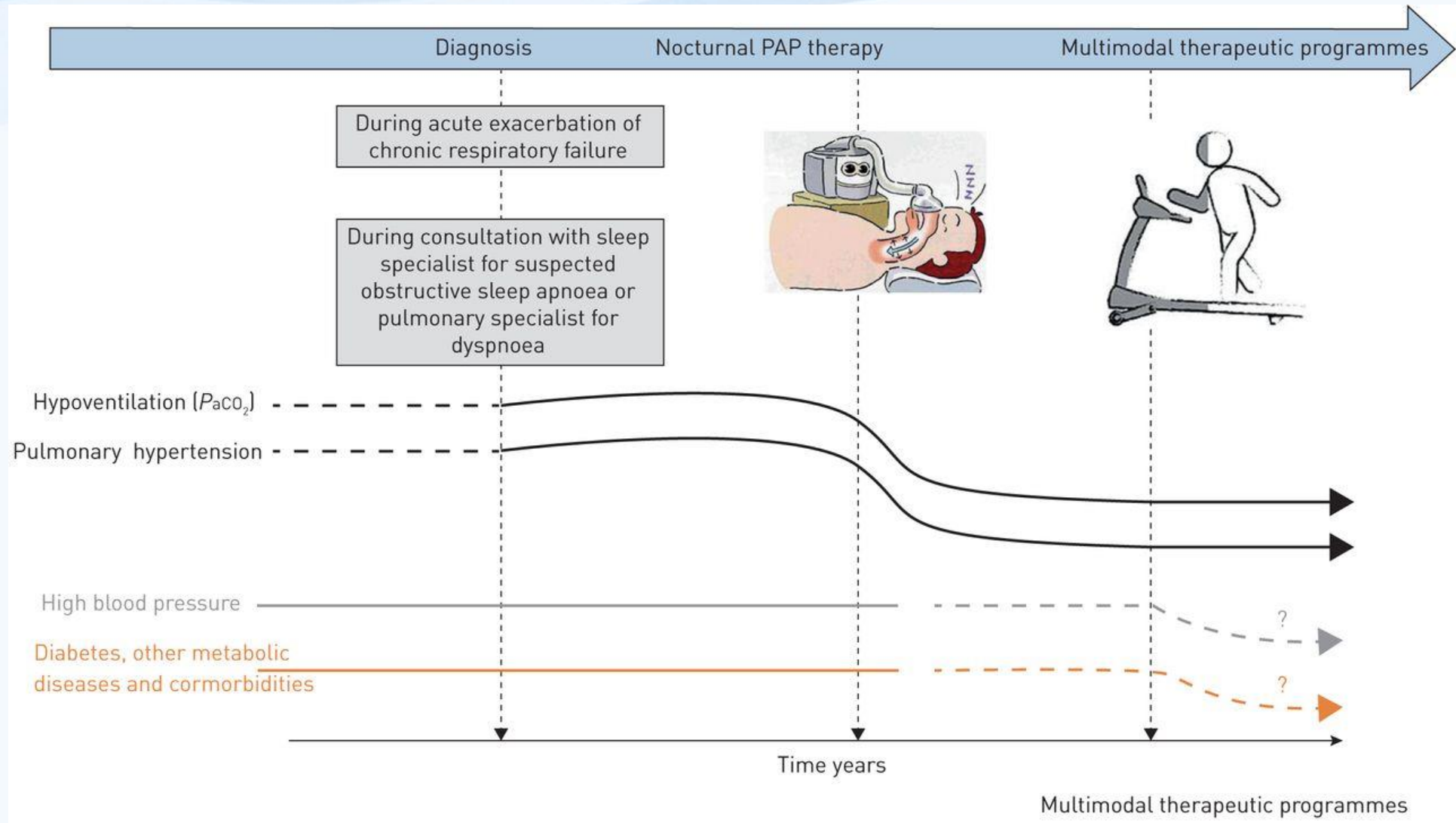
Định nghĩa về giảm thông khí khi ngủ (AASM 2017)

Giảm thông khí khi ngủ nếu thỏa một trong những tiêu chuẩn sau:

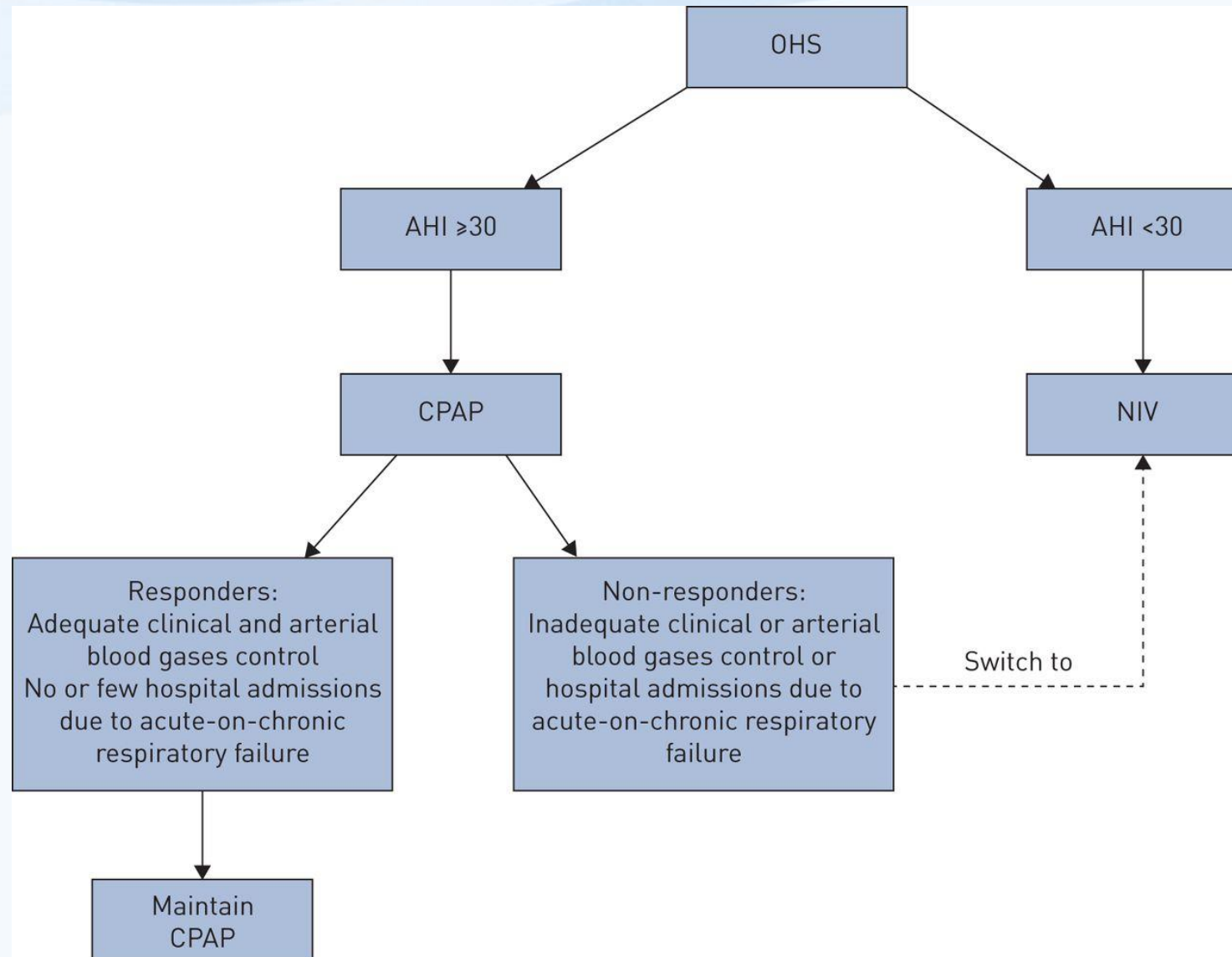
- a. Tăng PCO₂ động mạch (hoặc tương đương*) > 55 mm Hg trong ≥10 phút
- b. Tăng ≥10 mmHg PCO₂ động mạch (hoặc tương đương*) khi ngủ (so với giá trị khi thức) và ≥ 50 mm Hg trong ≥10 phút

*tương đương: PetCO₂, CO₂ đo dưới da

Quản lý OHS

PAP ở BN OHS

Điều trị không PAP

- Giảm cân
- Cắt dạ dày
- Thuốc: Medroxyprogesterone, Acetazolamide, sử dụng ở bệnh nhân không đáp ứng PAP, cần theo dõi cẩn thận

Xin cảm ơn sự theo dõi của quý đồng nghiệp